

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 1. De intellectu, & voluntate Christi, ejusque concordia cum
voluntate divina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81978)

DISPUTATIO XX.

DE INTELLECTU, ET VOLUNTATE CHRISTI DOMINI.

853. **C**onstat contra Monochelitas, dari in Christo Domino duas voluntates, & duas volitiones, humanam scilicet, & divinam. De divina voluntate, quæ realiter identificatur cum volitione divina, agitur in materia de voluntate Dei. Ad hunc verò tractatum spectat agere de voluntate creata Christi. Nota tamen, quod si Honorius 1. Pontifex in duabus suis Epistolis ad Sergium dixit: *unam voluntatem facemur Domini nostri JESU Christi*; idè hoc dixit, quia intellexit nomine unius voluntatis, habuisse Christum unum velle cum voluntate divina, hoc est semper efficaciter voluisse voluntate humana, quod DEUS efficaciter volebat voluntate divina; & qui hunc volendi ordinem servant, adhuc inter homines dicuntur esse unius voluntatis. Videatur Bernal disp. 50. per totam, ubi Honorius eruditè liberat à calumnia. Præterea Honorius nunquam dixit, unam tantum esse voluntatem in Christo; eò enim ipsò, quòd sint duæ, verum est dicere, quòd est una, si non dicatur esse unam tantum. Imò Severinus Binius tomo 3. Conciliorum in notis supra Concilium Romanum ait: acta synodalia sexti Concilii in his præsertim, quæ de Honorio Pontifice attestantur, Schismaticorum Græcorum impostura ubique depravata esse; unde hæc loca ab Hæreticis opposita nullam vim habere possunt. Agatho verò Papa post annum Domini 673. (hoc enim anno Pontificatus adeptus erat, Honorius verò anno 622.) ut omnem errorem Monochelitarum exterminaret, declaravit, in Christo duas esse voluntates, & duas volitiones, & ex ipso sexta generalis synodus, ut constabit à num. 851.

SECTIO I.

De intellectu, & voluntate Christi, ejusque concordia cum voluntate divina:

854. **A**ssero 1. In Christo sunt duo intellectus, & duæ voluntates cum actibus, sive operationibus distinctis. Hæc Conclusio est de fide, utpote definita in 6. synodo, ut videbimus numero sequenti, tum etiam in Concilio Florentino, & Lateranensi. Probatur facillè in Christo Domino sunt duæ naturæ cum suis rationalibus proprietatibus, humana nempe, & divina, ac integræ quidem in ratione naturæ, ut constat à num. 608. & 641. atqui naturæ humanæ, & naturæ divinæ debentur intellectus, & voluntates distinctæ, tum etiam distinctæ intellectiones, & volitiones; ergo &c. R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

Confirmatur 1. Anima Christi Domini intelligebat, & volebat, aliter non potuisset mereri, neque acceptare liberè præceptum Patris; sed non potest intelligere, & velle per intellectionem, aut volitionem increatam, aut per increatum intellectum, & voluntatem, ut constabit, quando agemus de scientia Beata; ergo intelligebat, & volebat per intellectum & intellectionem, & per voluntatem, & volitiones creatas, quod idem dicendum est suo modo de natura divina Christi Domini, cui debentur intellectus, & intellectio, voluntas, & volitio increatæ, cum Deus non possit velle, & intelligere per virtutem & actus creatos, sed increatos; sed exinde apparet, quòd in Christo Domino sunt duo intellectus, & duæ voluntates cum actibus seu operationibus distinctis; ergo &c. Confirmatur 2. voluntas creata arguit intellectum creatum; sed in Christo Domino erat voluntas creata cum suis operationibus, seu actibus distincta à divina; ergo & erat intellectus creatus cum suis actibus distinctus ab intellectu divino. Probatur min. ex Matthæi 26. ubi Christus Patrem alloquens ait: *non sicut ego volo, sed sicut tu*: quibus Verbis ostenduntur voluntates, & volitiones distinctæ; ergo &c.

855. **A**ssero 2. humana Christi voluntas nunquam fuit divinæ voluntati contraria. Probatur; quia id definitum est à 6. synodo generali actione 4. contra Monochelitas his Verbis: cum duas autem naturas, duasque naturales voluntates, & duas operationes confitemur in uno Domino nostro JESU Christo, non contrarias eas, nec adversas ad alterutrum dicimus, sicut à via veritatis errantes Apostolicam traditionem accusant: absit hæc impietas à fidelium cordibus. Confirmatur 1. ratione: si aliquando voluntas humana Christi contraria fuisset voluntati divinæ, maxime fuisset, quando Christus Passioni proximus dixit: Pater, si possibile est, transeat à me calix iste; cum aliunde haberet præceptum moriendi: sed tunc voluntas humana Christi non fuit contraria voluntati divinæ; ergo nunquam. Probatur voluntas humana Christi, qua mortem fugiebat, erat inefficax, & non absoluta, ut constat ex illis Verbis: verumtamen non mea, sed tua voluntas fiat; & volitio divina erat efficax; atqui volitio inefficax, & non absoluta, neque prohibita, non est contraria volitioni efficaci mortis; ergo &c. Probatur min. voluntas Dei efficax habebat hunc sensum: volo efficaciter, ut humanitas moriatur; & volitio inefficax Christi habebat istum: si possem mortem evitare sine contraventione ad voluntatem divinam, vellem non mori; & huic D d d adjun-

adjugebat aliam mortis volitionem efficacem, *verumtamen non mea &c.* Quæ reddebat hunc sensum: volo efficaciter mori, quando divina voluntas vult, ut moriar: sed isti actus non contrariantur inter se, cum optimè simul non solum in distinctis substantiis, verum etiam in eadem Christi Domini voluntate componantur, nec alter in alterius consortio sit prohibitus.

856. Confirmat. 2. Exemplo mercatoris, qui projicit merces in mare causâ alleviandi navigium, ut sic vitam conservet, quam alioquin certissimè amitteret; hic enim ad instar volitionum Christi duas habet simul volitiones; altera est conservandi, & retinendi merces, propter quam facit, quantum potest, ad eas conservandas, & quia nihil utilius occurrit ipsi, quam orare DEUM, id facit quàm enixissimè potest; altera volitio est non moriendi in ea tempestate, & hæc secunda est appetitativè fortior, & absolutè efficax, & declaratur hoc modo: volo quantum in me fuerit, non mori in hac tempestate: unde prior illa volitio retinendi merces non erat absoluta, & efficax, cum per illam non diceret; volo efficaciter merces non projicere; vult enim efficaciter illas projicere, & defacto projicit; ideoque solum dicit: vellem eas non projicere, & licet hæc volitio in ordine ad aliquod medium, scilicet orandi DEUM efficax sit, in ordine tamen ad non projectionem inefficax est, nec in illis volitionibus reperitur illa contrarietas, nec repugnantia, ne simul sint in eadem mercatoris voluntate, cum altera in alterius consortio non sit prohibita; ergo neque sunt contrariæ, licet reperiantur in diversis voluntatibus, nempe in divina, & humana. Confirmatur 3. Illa secunda mercatoris volitio erat ista: volo non mori in hac tempestate, altera: volo projicere merces, ne moriar, vellem non projicere, sed evadere absque illarum projectione; quæ quidem volitiones contrariæ non sunt, neque in linea physica, neque in linea morali, cum altera in alterius consortio non prohibeatur; unde absque ulla repugnantia reperuntur in eadem voluntate; sed similes fuerunt illæ volitiones in Christo, ut constat ex numero superiori; ergo &c. & ex hoc manet solum argumentum Adversariorum, quod contra hanc doctrinam ipsi objicere conantur.

857. Affero 3. Neque de potentia absoluta voluntas humana Christi potuit aliquid efficaciter velle contra efficacem voluntatem divinam. Omissis variis discurrendi modis apud Cardinalem de Lugo disput. 2. Probatum facile conclusio; quia quidquid DEUS vult circa Christum, pertinet ad statum Christi, ac proinde cognoscitur à Christo: atqui Christus cognoscens aliquid esse juxta efficacem, & omnino absolutam voluntatem Dei, non potest contra illud ire; ergo &c. Confirmatur: vel Christus cognosceret esse contrarium absolutæ Dei voluntati suum actum, vel non? si primum; ergo peccabat, quod impium est:

si secundum; ergo nullo modo potest humana voluntas Christi contraria esse divinæ. Quomodo autem esset liber, si non posset operari contra id, quod Deus absolute velle infra constabit.

Objicies 1. contra primam assertionem: voluntas est domina sui actus: sed in Christo non poterat voluntas creata esse domina sui actus, eò quòd teneretur sequi naturam, & morum voluntatis divinæ: ergo non fuit in Christo voluntas creata, ac proinde neque intellectus creatus. Confirmatur. Honorius I. dixit, esse in Christo unam voluntatem: ergo non sunt duæ. Respondeo dist. maj. est dominus sui actus relatè ad actum liberum, conc. ad actum necessarium, nego maj. & distincta min. nego consequentiam; quia relatè ad actum liberum poterat Christus agere unum ex duobus contradictoriis, quin contraveniret voluntati DEI, utrumque relinquenti Christi beneplicito. Ad Confirm. dist. ant. esse unam voluntatem tantum, nego, esse reverà unam sine exclusione alterius, quamvis non habeant differentiam in volendo, conc. antec. & nego consequentiam; quia dicere in hoc sensu, quòd est in Christo una voluntas, non est excludere alteram, sed tantum excludit disformitas inter unam, & alteram. Quare autem Verbum non possit supplere in humanitate rationem intellectus creati, aut creatæ voluntatis, diximus supra, quia nempe humanitas intelligit sua intellectione, & vult sua volitione; & non potest intelligere, & velle intellectuione, & volitione increata, sed creata, ac proinde forma humanitatis non solum perficit, sed etiam perficitur, & est pars, quòd Verbo repugnat. Videantur Divus Thomas num. 589. & plura Scripturæ testimonia à num. 246.

Objicies 2. contra secundam assertionem: Marci 7. dicitur: *Christum aliquando voluisse latere, & non potuisse*; unde sic formatum argumentum: hæc Christi voluntas, qua latere voluit, & non potuit, fuit humana; ergo fuit contraria voluntati divinæ. Probatum consequ. Ex eo, quòd Christus latere non potuerit, legitime inferitur, quòd DEUS habebat voluntatem efficacem, ne Christus lateret; ergo si DEO nolente humana Christi voluntas latere voluit, fuit contraria divinæ voluntati. Respondent aliqui, humanam voluntatem Christi non fuisse divinæ contrariam, quia Deus habebat duas volitiones, unam efficacem, qua volebat Christum non latere, & alteram inefficacem, qua volebat latere adhibitis mediis naturalibus; & Christum habuisse etiam alias duas similes volitiones, alteram, qua latere noluit efficaciter, & alteram, qua voluit ineffaciter adhibitis mediis naturalibus, quibus positus latere non potuit; unde voluntas humana Christi omnino fuit divinæ conformis. Cæterum hæc responsio non placet, quia ex illo Marci testimonio probat Agatho Papa, datū in Christo duas voluntates: atqui si in DEO fuerit

fuisse actus inefficax, quo nollet Christum latere, & actus efficax, quo vellet latere, non posset probari, dari duas voluntates in Christo: ergo non habuit DEUS illum actum inefficacem simul cum efficaci. Quare

860. Respondeo, DEUM voluisse efficaciter, Christum non latere, & Christum voluisse etiam efficaciter non latere, & rursus voluisse etiam inefficaciter latere, ad quod applicuit media naturalia, quæ in illis circumstantiis se se offerebant; ex quo optime probatur, dari duas voluntates in Christo, quia Christus applicans media, quæ potentia naturali se se offerebant in illis circumstantiis, non potuit latere, ac proinde hæc non erat voluntas divina, quia hæc applicando media, quæ DEUS in illis circumstantiis cognoscebat, & applicare poterat, finem suum consequeretur, & Christus potuisset latere; ideoque illa voluntas Christi fuit humana; sed quia fuit inefficax, & illa inefficax volitio non erat à DEO prohibita, non fuit contraria divinæ voluntati efficaci, ut constat à num. 855. Hinc fit, voluntatem humanam efficacem, & absolutam Christi semper adimplerã fuisse ex speciali Dei providentia ex directione saltem scientiæ mediæ regulata; voluntas verò inefficax Christi non semper fuit impleta, ut ex dictis constat, neque hoc est absurdum; nam neque volitio divina inefficax consequitur omnes suos effectus particulares, ut patet in ista: volo omnes homines salvos fieri.

861. Objicies 3. contra tertiam assertionem: si voluntas creata Christi non posset esse de potentia absoluta divinæ voluntati contraria, non fuisset libera in Christo, ex Augustino definiente liberum arbitrium, esse potestatem eligendi bonum, & malum; atqui fuit libera in Christo: ergo &c. Respondeo nego maj. quia posse eligere bonum, & malum, est proprium liberi arbitrii potentis peccare, & in hoc sensu loquitur Augustinus: id autem non convenit libero arbitrio impotenti peccare, quale erat liberum Christi arbitrium, & patet etiam in Deo, qui liber est, & peccare non potest: sed de his statim.

SECTION II.

De Impeccabilitate Christi Domini.

862. **A** Sfero 1. Voluntas humana Christi peccare non potuit in sensu composito unionis hypostaticæ. Probatum 1. ratione nostra fundamentali: neque anima, neque voluntas, neque Christi humanitas est proximè potens operari, nisi completa sit substantiã, qua subsistat, & ultimo compleatur in linea substantiãli, ut sit proximè expedita ad agendum, ut constat à num. 592. ideoque actiones naturæ incompletæ sunt actiones naturæ subsistentis vel in alio, vel per partialem suam subsistentiam.

R. P. Gorman Theolog. Tom. II.

am, & actiones naturæ completæ sunt actiones suppositorum, ut constat à num. 602. unde cum anima, voluntas, & humanitas Christi nullam unquam aliam subsistentiam neque in ictu oculi habuerint, nisi subsistentiam Verbi, ut constat ex sexta Synodo generali citata num. 696. nunquam fuit proximè potens elicere actionem aliquam, quæ non esset actio divini Verbi; atqui essentialiter repugnat peccatum Verbo divino, cum DEUS sit essentialiter impeccabilis: ergo humana Christi voluntas peccare non potuit in sensu composito unionis hypostaticæ. Confirmatur 1. Si posset peccare, vel id esset præscindendo à complemento habito per Verbi subsistentiam, vel non præscindendo: sed nullo modo peccare potest; nam si præscindatur à subsistentia, eo ipso præscinditur à virtute proximè operativa; si non præscindatur, eo ipso actio illa erit actio Dei, Deoque imputata, ac proinde non poterit esse peccaminosa; ergo &c.

863.

Probatum 2. ex aliorum principiis: vel peccaret de potentia ordinaria, vel absoluta: sed nullo modo potest: ergo &c. Min. quoad primam partem est certa apud ferè omnes, quia humanitas propter unionem hypostaticam perfectius sanctificatur à sanctitate divina, vel à gratia habituali intensissima, quàm sanctificentur puri homines à gratia habituali: sed in puris hominibus nequit gratia naturaliter conjungi cum peccato: ergo neque humanitas Christi in sensu composito unionis hypostaticæ: quoad secundam partem probatur: Persona divina nequit habere peccatum: sed si humanitas Christi in sensu composito unionis hypostaticæ haberet peccatum, personæ divinæ attribueretur peccatum; ergo &c. Probatum min. ratione communicationis idiomatum: si humanitas patitur, tota persona divina dicitur pati; ergo si humanitas peccaret, tota persona divina diceretur peccare.

864.

A sfero 2. Humanitas Christi peccare non potuit destruendo unionem hypostaticam per peccatum. Probatum 1. Si humanitas Christi unita Verbo peccaret, licet per peccatum destrueretur unio, DEUS etiam peccaret, ut constat à num. 862. sed DEUS peccare non potest; ergo nec humanitas Christi unita Verbo, esto per peccatum destruenda foret unio. Confirmatur. Specialius attinet ad Verbum cura, & regimen humanitatis subsistentis in ipso, quàm ad Dominum cura servi, ad maritum cura, & regimen uxoris, ad Patrem cura, & regimen filii; cum humanitas Christi non aliter fuerit proximè operativa, nisi ut subsistens in supposito divino, quod in creatis dici non potest de filio respectu patris, de uxore respectu mariti, nec de servo respectu Domini: sed peccata, quæ ob defectum curæ, & regiminis committunt servi, uxores, & filii, imputantur Domino, marito, & patri: ergo peccata, quæ committeret humanitas Christi, imputarentur DEO. Confirmatur 2. Licet per peccatum

P d d 2

tuna